

Мохаммад Імдадул Хак

Оцінка прогресу диверсифікації експорту в Саудівській Аравії за допомогою матриці «зростання – частка ринку»

Висока залежність від конкретного типу експорту призводить до коливань доходу через коливання ціни експортного товару. У Саудівській Аравії окремий тип експорту корисних копалин формує біля 78% загального обсягу експорту, що призводить до коливань доходу країни. Метою дослідження є оцінка прогресу диверсифікації експортного кошика країни. Для аналізу важливості експорту корисних копалин у загальному обсязі експорту було використано дані з 1984 до 2018 рр. В рамках векторної авторегресійної моделі було використано тест Гренджера на причинність, розкладання дисперсії та функцію реакції на імпульс. Також для оцінки частки окремих товарів в обсязі експорту немінеральних ресурсів було використано матрицю «зростання – частка ринку». Результати дослідження свідчать про довгостроковий зв'язок з зростанням обсягу експорту немінеральних ресурсів на 1%, що призводить до зростання загального обсягу експорту на 0,30%. Тест Гренджера на причинність показує вплив експорту немінеральних ресурсів на загальний обсяг експорту. В довгостроковій перспективі частка експорту немінеральних ресурсів становить 64% змін похибки дисперсії у загальному обсязі експорту. Більше того, зростання обсягу експорту немінеральних ресурсів на 1% має значний початковий вплив на загальний обсяг експорту. Також рівень зростання обсягу експорту немінеральних ресурсів вищий за рівень зростання обсягу експорту корисних копалин. Результати свідчать про вплив експорту немінеральних ресурсів для переважно країн-експортерів нафти. Наостанок зроблено спробу класифікувати типи експорту немінеральних ресурсів на основі рівня зростання та частки ринку. Цілеспрямована увага до типу експорту з високим рівнем зростання та низькою часткою ринку може бути ефективною стратегією для диверсифікації експорту в майбутньому.

Ключові слова: експортний кошик, векторна авторегресія, тест Гренджера на причинність, розкладання дисперсії, функція реакції на імпульс

Класифікація JEL: F14, O53

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, що дозволяє повторне використання, розповсюдження та відтворення, забороняє використання матеріалів у комерційних цілях та вимагає наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Мохаммад Имдадул Хак

Оценка прогресса диверсификации экспорта в Саудовской Аравии при помощи матрицы «рост – доля рынка»

Высокая зависимость от конкретного типа экспорта приводит к колебаниям дохода из-за колебаний цены экспортного товара. В Саудовской Аравии отдельный тип экспорта полезных ископаемых формирует около 78% общего объема экспорта, что приводит к колебаниям дохода страны. Целью исследования является оценка прогресса диверсификации экспортной корзины страны. Для анализа важности экспорта полезных ископаемых в общем объеме экспорта были использованы данные с 1984 до 2018 гг. В рамках векторной авторегрессионной модели был использован тест Гренджера на причинность, разложение дисперсии и функцию реакции на импульс. Также для оценки доли отдельных товаров в объеме экспорта неминеральных ресурсов была использована матрица «рост - доля рынка». Результаты исследования свидетельствуют о долгосрочной связи с ростом объема экспорта неминеральных ресурсов на 1%, что приводит к росту общего объема экспорта на 0,30%. Тест Гренджера на причинность показывает влияние экспорта неминеральных ресурсов на общий объем экспорта. В долгосрочной перспективе доля экспорта неминеральных ресурсов составляет 64% изменений погрешности дисперсии в общем объеме экспорта. Более того, рост объема экспорта неминеральных ресурсов на 1% имеет значительное первоначальное влияние на общий объем экспорта. Также уровень роста объема экспорта неминеральных ресурсов выше уровня роста объема экспорта полезных ископаемых. Результаты свидетельствуют о влиянии экспорта неминеральных ресурсов для преимущественно стран-экспортеров нефти. Напоследок сделана попытка классифицировать типы экспорта неминеральных ресурсов на основе уровня роста и доли рынка. Целенаправленное внимание к типу экспорта с высоким уровнем роста и низкой долей рынка может быть эффективной стратегией для диверсификации экспорта в будущем.

Ключевые слова: экспортная корзина, векторная авторегрессия, тест Гренджера на причинность, разложение дисперсии, функция реакции на импульс

Классификация JEL: F14, O53

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, что позволяет повторное использование, распространение и воспроизведение, запрещает использование материалов в коммерческих целях и требует наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.